

ANTTI UKKONEN

KATALONIALAINEN KAAVA

wsoy

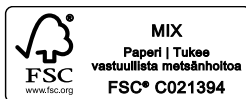

ANTTI
UKKONEN

KATALONIALAINEN
KAAVA

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Lauluteksti s. 414–415: (I Just) Died In Your Arms. Säv. ja san. Nicholas Eede.

ENSIMMÄINEN PAINOS

© ANTTI UKKONEN JA WSOY 2026

TAITTO: KESKI-SUOMEN SIVU OY

ISBN 978-951-0-52060-4

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

LÖNNROTINKATU 18 A, 00120 HELSINKI

PAINETTU EU:SSA

TUOTETURVALLISUUTEEN LIITTYVÄT TIEDUSTELUT:

TUOTEVASTUU@WSOY.FI

»Teknologisen kehityksen kiihtyminen on ollut tämän vuosisadan keskeisin piirre. Väitän, että käsillämme on ihmiskunnan syntyyn verrattavissa oleva muutos, jonka aiheuttavat teknologian avulla luodut ihmistä älykkäämmät olennot. Voimme saavuttaa tämän tieteelliseen läpimurron usein eri keinoin (mikä antaa aihetta uskoa, että näin todella tulee tapahtumaan):

– Kehitämme tietokoneita, jotka ovat »tietoisia» ja ihmistä älykkäämpiä. (Tekoälytutkimuksen keskeinen kysymys on, pystymmekö rakentamaan koneen, joka on yhtä älykäs kuin ihminen. Mutta jos vastaus on »kyllä», ei ole epäilystäkään, ettemmekö pian tämän jälkeen pystyisi rakentamaan koneen, joka on ihmistä älykkäämpi.)

– Suuret tietoverkot ja niiden käyttäjät »tulevat tietoisiksi» ja muodostavat yhdessä ihmistä älykkäämmän olennon.

– Ihmisen ja tietokoneen välinen kommunikaatio kehittyy niin tehokkaaksi, että voimme ajatella tietokoneiden käyttäjien olevan ihmistä älykkäämpiä.

– Biologiset tieteet löytävät keinoja edistää ihmisten luonnollista älykkyyttä.»

(Vinge, Vernor. 1993. »*The Coming Technological Singularity: How to Survive in the Post-Human Era*». Teoksessa *Vision 21: Interdisciplinary Science and Engineering in the Era of Cyberspace*. NASA:n julkaisu CP-10129.)

Kirjailijan vapaasti suomentama.

PROLOGI

BARCELONA, 14. MARRASKUUTA 2013,
YÖLLÄ KELLO 3.11

Aikaisemmin päivällä tehty toimenpide oli ollut lopulta hämmästyttävän yksinkertainen. Vain mitätön, miltei huomaamaton neulanpisto Dani Carlesin oikean käsivarren takaosaan, ja homma oli ollut ohitse. Tapahtuma oli ollut jopa hienoinen pettymys. Dani oli odottanut jotain jännittävämpää.

Nyt, puoli vuorokautta myöhemmin, näppäimistön ääressä istunut Dani lisäsi pisteen viimeisen lauseen perään. Hän nosti kätensä ilmaan kuin telinevoimistelija nappiin menneen voltisarjan päätteeksi. Tekoälyn vaikutuksia työmarkkinoihin käsittelevä taloustieteen artikkeli oli valmistunut. Ja siitä oli tullut erinomainen. Poikkeuksellisen erinomainen, Dani ajatteli. Se kruunaisi hänen väitöskirjansa ja avaisi ovet apulaisprofessorille missä tahansa huipputyöpaikassa.

Nuori mies nousi seisomaan sotkuisen työpisteensä äärestä Universitat Pompeu Fabran taloustieteen laitoksella. Danin jalat tuntuivat raskailta. Ensimmäiset pari askelta olivat huojuvia, kuin hän olisi ollut keinuvassa veneessä. Tuntikausien istuminen oli vaatinut veronsa, vaikka mieli olikin pysynyt veitsenterävänä. Dani hyppi tasajalkaa ja siirtyi läheiselle ikkunalle katsomaan tutuksi tullutta maisemaa.

Yliopiston kampus sijaitsi Barcelonan ydinkeskustan liepeillä Parc de la Ciutadellan vieressä. Sadepisaroiden kaotisesti risteilevät vanat valuivat ikkunalasin toisella puolella. Dani kosketti oikeaa käsivarttaan.

Oliko hänen todella kiittäminen yhtä harmitonta neulanpistoa kaikesta siitä inspiraatiosta, ajattelun kirkkaudesta ja työkentelyn tehokkuudesta? Tavallisesti kirjoittaminen oli Danille jatkuvaa golfpallon hakkaamista ulos hiekkaesteestä ja sieltäkin tyyppillisesti suoraan lampeen. Tänään kaikki oli ollut toisin. Hän oli tuntenut olevansa lähestulkoon eri ihminen – parempi, nopeampi, voimakkaampi.

Dani tuijotti ulos ikkunasta kohti sateenpieksemää katua. Ohimoita jomotti. Hän yritti tyhjentää mielensä valtoimenaan pyörivistä ajatuksista. Kampus oli autio. Puut huojuivat hiljalleen ulkona tuulessa. Kauempana tummaa taivasta vasten kohosivat kaksi pilvenpiirtäjää Port Olímpicin puiston vieressä. Toisessa oli koko rakennusta ympäröivä valkoinen teräsrunko. Toisen katolla loisti kirkkaana punainen Mapfre-vakuutusyhtiön logo.

Dani huomasi olevansa väsynyt – ensi kertaa sitten työnsä aloittamisen, vaikka oli jättänyt väliin jo kahdet yöunet. Mutta nyt hän voisi viimein lähteä kotiin nukkumaan.

Se jäi Dani Carlesin viimeiseksi ajatukseksi. Seuraavaksi hänen päänsä läpi välähti salamaniskun lailla tajunnan riekaileiksi viiltävä kipu.

Hänen mielensä ei ollut enää tietoinen, kun kouristeleva ruumis muutamaa sekuntia myöhemmin lyyhistyi ikkunaa vasten ja vajosi lattialle kuin räsynukke.

KYMMENEN VUOTTA
MYÖHEMMIN

PERJANTAI

15. SYYSKUUTA 2023

LUKU 1

AAMUYÖ, KELLO 02.10

Kuva puhelimen ruudulla on mustavalkoinen.

Vaaleaan trenssitakkiin ja huopahattuun pukeutunut mies astuu matalan rakennuksen takaovesta sateen kastelemalle pimeälle kujalle. Mies sytyttää savukkeen. Tulitikun lepattava liekki valaisee hetken tämän ilmeettömiä kasvoja.

Ne ovat nelikymppisen Humphrey Bogartin kasvat.

Hän heittää tulitikun jalkojensa juuressa olevaan lätäkköön ja ottaa tupakastaan pitkän henkosen. Hän puhalttaa savua kohti öistä taivasta ja katsoo terävästi kujan päässä seisovaa kahta tummanpuhuvaa ihmisen siluettia. Hahmot lähtevät kävelemään kohti miestä.

»Rick Blaine?» toinen kysyy.

Huopahattuinen Bogart ottaa uudet sauhut savukkeestaan.

»Ehkä. Kuka kysyy?» hän sanoo.

»Signor Ferrari haluaa tavata teidät.»

»Minä en halua tavata Signor Ferraria.»

»Ikävämpi juttu. Te lähдете nyt mukaamme.»

Molemmat hahmot nostavat aseensa. Rick Blaine korjaa hattuaan ja karistaa tuhkaa kadulle. Hän katsoo Signor Ferrarin lähettämiä gorilloja aavistuksen verran hymyillen, ottaa vielä yhden sauhut, pudottaa savukkeen lätäkköön ja tallaa sammuksiin.

»Mennään sitten», hän tokaisee ja nostaa katseensa.

Miehet kävelevät kujan päässä odottavaan autoon, joka kiihdyttää pois.

Näkymä kujalta pimenee. Pauhaava orkesterimusiikki jyskyttävine patarumpuineen täyttää huoneen.

Naisen peukalo pyyhkäisi puhelimen kosketusnäyttöä, ja suoratoistopalvelun sovellus katosi ruudulta. Hän ei ollut koskaan nähnyt vuonna 1942 ensi-iltansa saanutta *Casablanca*-elokuvaa. Elokuvan tapahtumia edeltävistä vaiheista kertova draamasarja oli kuitenkin saanut hänet miljoonien muiden katsojien lailla koukkuun.

Paitsi että tänä yönä sekään ei auttanut.

Mia Soler makasi sängyssään ja tuijotti kattoa.

Kaksi viikkoa sitten Mia oli saanut viestin. Viesti oli ollut kuin menneisyydestä saapunut pilkahdus valoa, joka oli herättänyt Mian vuosikausien mittaisesta unesta. Se oli palauttanut Mian mieleen asioita, jotka hän oli vuosien saatossa haudannut aivojensa niihin osiin, joissa tieto pysyi tallessa, mutta joista sitä ei ollut enää tarkoitus kaivaa esiin.

Viesti oli antanut toivoa.

Ensimmäistä kertaa joku toinen ihminen oli käyttänyt vanhoista tapahtumista sanoja, jotka Mia oli kuullut aiemmin ainoastaan omassa sisäisessä monologissaan. Ensimmäistä kertaa joku muu kuin hän itse oli sitä mieltä, että siinä, mitä aikoinaan tapahtui, ei ollut kaikki kohdallaan. Ensimmäistä kertaa joku tarjosi hänelle selitystä, jossa syyllinen olisi joku muu.

Joku, joka voitaisiin laittaa vastuuseen teoistaan.

Juuri nyt, perjantain vastaisina aamuyön tunteina, tuo ajatus risteili Mian päässä kuin pillastunut kultakala liian pienessä maljassa.

Mia nousi sängystä ja tuijotti kuvaansa makuuhuoneen seinään nojaavasta korkeasta peilistä. Hän oli aina ollut omasta mielestään sievä, vaikkakaan hänen kasvonsa eivät ehkä olleet klassisella tavalla kauniit. Eivät varsinkaan nyt, kun niille oli

laskeutunut kylmän periksiantamaton ilme. Ilme, jonka Mia tiesi herättävän muissa ihmisissä vaikutelman yhteistyökyvottomästä jääräpästä. Mikä hän toki usein olikin.

Tällä kertaa Mia ei jättäisi asiaa sikseen. Hän selvittäisi mitä kymmenen vuotta sitten tapahtui, vaikka henki menisi. Ja jos sattuisikin menemään, niin eikö 27 vuotta ollut muusikolle perinteinen ikä siirtyä ajasta ikuisuuteen.

LUKU 2

SEITSEMÄNTOISTA TUNTIA MYÖHEMMIN,
KELLO 19.17

Barcelonan ilta oli alkanut hämärtyä. Punainen Seat Ateca pysähtyi jarrut kirskuen pienelle aukiolle Avinguda Diagonalin varrella seisovan kahdeksantoistakerroksisen, tummanpuhuvan toimistorakennuksen eteen. Auton keulaan piilotetut, kirkkaana vilkkuvat siniset hälytysvalot kertoivat, ettei kyseessä ollut tavanomainen maasturi.

Rikoskomisario Roser Pujol luikahti rivakasti ulos kuljettajan paikalta ja silmäili rakennuksen edessä parveilevaa väkijoukkoa. Muita poliiseja ei näkynyt. Roser kiersi autonsa taakse ja poimi takakontista Kevlar-liivin. Suojavarusteiden kaivaminen esiin nostatti edelleen Roserin pulssia, vaikka virkavuosia oli takana jo parikymmentä.

Aukiolla norkoilevat ihmiset loivat jakkupukuiseen Rose-riin hämmentyneitä katseita, kun hän riensi puolijuoksua sisään rakennukseen roikottaen kädessään luotiliiviä. Korkeassa eteisaulassa kaikui puheensorina. Kymmenittäin ihmisiä vaikutti jonottavan sisäänpääsyä jonnekin. Vastaanottotiskin takana seisivat tummansiniseen puseroon sonnustautunut, kasvonsa huolellisesti meikannut nuori nainen ja tämän vierellä vartijan univormua kantava keski-ikäinen mustahiuksinen mies. Nainen näytti huolestuneelta, mies aavistuksen verran ikävystyneeltä.

Roser vilautti virkamerkkiään.

»Iltaa. Rikoskomisario Roser Pujol. Täältä soitettiin joitain minuutteja sitten hätäpuhelu. Jotakuta oli ammuttu?»

»Niin. Minä soitin hätänumeroon», nainen sanoi kiihtyneellä äänellä. »Sain yläkerrasta oudon puhelun. Siinä kuului laukaus. Ja sitten kukaan ei enää vastannut.»

»Kuka teille soitti?»

»Good Mind Games -nimisen yrityksen toimitusjohtaja. Hän pyysi apua, mutta sitten... »

Naisen lause jäi kesken.

»Mikä teidän nimenne on?» Roser kysyi.

»Marta Alvarez.»

»Marta, otetaan rauhallisesti. Mitä täällä on tapahtunut?»

Nainen levitti käsiään ja vaikutti turhautuneelta.

»Kerroin jo hätäkeskukseen ja teille äsken! Sain hetki sitten puhelun yhdeksännessä kerroksessa toimivan yrityksen toimitusjohtajalta. Hän ehti sanoa vain, että joku aikoo ampua hänet. Sen jälkeen kuului laukaus. Tai ainakin se kuulosti ihan laukaukselta, sellainen kova pamaus. Sen jälkeen linja jäi auki, mutta sieltä kuului pelkkää hiljaisuutta. Lopulta katkaisin puhelun ja soitin hätänumeroon.»

»Yritittekö soittaa takaisin tälle toimitusjohtajalle?» Roser kysyi.

»Yritin, mutta kukaan ei vastannut.»

»Onko kukaan käynyt yhdeksännessä kerroksessa katso-massa?»

»Tällaisissa tilanteissa odotamme poliiseja», mies puutui keskusteluun. »Tästä ei ole mennyt ketään. Mahdollisesti ampuja on yhä siellä. Jos siellä nyt siis edes on ammuttu, sekään ei ole ihan täysin selvää.»

Mies vilkaisi Martaa ylenkatsova ilme kasvoillaan. Oli ilmeistä, ettei ukko ottanut juttua todesta. Epäilemättä äijällä

olisi ollut toinen ääni kellossa, jos Marta olisi ollut nuori mies. Aina sama juttu. Roser tukahdutti kiukkunsa ja jatkoi kysymykseen: »Mitä poistumisteitä yhdeksännestä kerroksesta on?»

»Ylhäältä pääsee alas joko hissillä tai paloportaita, mutta kumpikin johtaa tähän aulaan», mies sanoi ja osoitti hissien teräsovia aulan toisessa päässä.

Reitti sinne kulki läpinäkyvästä pleksistä valmistettujen porttien kautta. Roserin katse kiinnittyi hetkeksi hissien tuntuun massa seisovaan ihmisen kokoista pöllöä esittävään patsaaseen. Hän tunnisti sen välittömästi.

Puzzle Smash! -mobiilipelin pöllö.

Kotona lastenhuoneessa Roserin kahdella pojalla oli useampia pelin hahmoja esittäviä leluja, vaikka molemmat olivat vielä liian pieniä pelataksaan varsinaista peliä.

Good Mind Games. Oliko vastaanottoon tullut erikoinen puhelu tosiaan tullut sieltä? Roser ei heti keksinyt, miksi kukaan olisi halunnut tappaa maailman suosituinta mobiilipelejä tekevän yrityksen toimitusjohtajan.

»Onko siellä ylhäällä muita ihmisiä? Sen pelifirman työntekijöitä?» Roser kysyi Martalta.

»Kyllä. Siellä on se jokin aika sitten tänne tullut mies. Joku ulkomaalainen.»

Marta otti tiskin takana olevalta pöydältä post-it-lapun.

»Kirjoitin hänen nimensä tähän. Hänellä oli Suomen passi.»

Roser tarttui Martan ojentamaan paperiin. Siinä luki »Leo Tanner».

»Milloin hän saapui?»

»Kirjasin miehen saapumisajaksi 17:45. Hän vain käveli ovesta sisään ja pyysi päästä Good Mind Gamesin toimitusjohtajan puheille. Miehellä ei ollut sovittua tapaamista. Se oli vähän epätavallista. Mutta toimitusjohtaja pyysi minua

päästämään hänet yläkertaan vaihdettuaan miehen kanssa muutaman sanan puhelimessa.»

»Sanoiko mies mitä asiaa hänellä oli?»

»Se oli jotakin henkilökohtaista. Hän pyysi, etten soittaisi sihteerille, vaan suoraan toimitusjohtajalle. Kuten sanoin, he puhuivat hetken puhelimessa, mutta en ymmärtänyt mitä kieltä se oli. Ehkä suomea, toimitusjohtaja on ymmärtääkseni sieltä kotoisin.»

»Entä muut yrityksen työntekijät?»

Marta keinahteli vaivaantuneena.

»Ei siellä pitäisi olla enää ketään. Poblenoun katujuhlat jatkuvat parin korttelin päässä, ja moni rakennuksessa työskentelevä tuntui olevan menossa sinne tänä iltana.»

»Miksi täällä on näin paljon väkeä?» Roser kysyi ja osoitti aulassa tungeksivaa joukkoa. Muutama heistä pälyili Roseria vakava ilme kasvoillaan.

»Rakennuksen toisella puolella on iso TV-studio. Siellä kuvataan pian alkavaa *Nosotros contra la maquina* -ohjelman suoraa lähetystä. Nämä ihmiset ovat tulleet paikalle yleisöksi. Heidän pitäisi päästä sisään ihan kohta.»

Nosotros contra la maquina. Me vastaan kone. Ohjelmassa ryhmä ihmisiä yritti yhdessä päihittää ArtemisChat-nimisen tekoälyn erilaisissa yleistietoa, luovuutta ja fyysistä suorittamista vaativissa tehtävissä. Roser ei juurikaan ehtinyt katsomaan televisiota, mutta oli kuullut mieheltään Jordilta, että pelottavan usein kone veti pidemmän korren, vaikka sen ohjaama humanoidirobotti aina välillä horjuikin koomisesti.

Roser kääntyi. Ulkona seisoi kaksi poliisin partioautoa valot vilkkuen. Myös ambulanssi rullasi rakennuksen edessä olevan aukion poikki kohti sisäänkäyntiä. Neljä virkapukuista konstaapelia marssi sisään pääovesta. Jonottavat ihmiset tekivät heille tilaa ahtautumalla sivummalle.

»No niin, herrat. Minä olen rikoskomisario Roser Pujol. Tuolla ylhäällä on mahdollisesti ammuttu ainakin yhtä ihmistä, ja ampuja saattaa olla yhä paikalla. Lähdetään katsomaan, mistä on kyse.»

Roser antoi lyhyet toimintaohjeet. Kotvan kuluttua hän ja kaksi konstaapelia seisoivat hississä luotiliivit yllään ja virka-aseet valmiina. Kopin seinään upotetulla näytöllä oranssina loistava numero laski kerroksia hissien kohotessa kohti Good Mind Gamesin tiloja.

Leo Tanner, Roser pohti. Mikä mies sinä oikein olet?

LUKU 3

SEITSEMÄN TUNTIA AIKAISEMMIN,

KELLO 11.51

Leo Tannerin vasemman käden sormissa tuntui tuttua pistelyä. Sinänsä vähäpätöinen ja harmiton oire oli elinikäinen muistutus eräästä lauantai-illasta vuosien takaa. Leo puristi kättä nyrkkiin muutaman kerran. Kuten yleensä, se auttoi.

Epämukava tunnelma kuitenkin säilyi. Lentokoneen economyluokan paikat olivat lähes parimetriselle Leolle muutenkin ahtaita, ja tämä oli sitä aivan erityisesti. Edessä olevalla istuimella röhnöttävä teini oli mielenosoituksellisesti laskenut tuolinsa takimmaiseen asentoon välittömästi koneen nousua John F. Kennedyn lentokentältä New Yorkissa. Leon olisi pakko päästä pian jaloittelemaan, tai hän saisi jonkinlaisen kokovartalokrampin.

Lisäksi viereisellä penkillä istuva, vain vaivoin tuoliinsa mahtuva mies oli lennon päätteeksi päättänyt ryhtyä juttusille. Hän oli esitellyt itsensä Kalifornian San Diegosta kotoisin olevaksi moottoripursikauppiaksi ja päättänyt kohdistaa Leon parhaat myyntipuheensa. Se, että Leo oli maininnut hieman pelkäävänsä veneilyä, oli vain lisännyt vettä tämän myllyyn.

»Katso tätä!» mies huudahti paksulla pohjoisamerikkalaisella nuotilla ja työnsi tablettitietokonetta lähemmäs. Ruudulla pyöri video, jossa massiivinen huvijahti parkkeerasi virheettömästi poikkeuksellisen ahtaaseen paikkaan venesatamassa.

»Eikö ole upeaa? Tuo tapahtuu täysin automaattisesti. Kes-
kivertokippari olisi satavarmasti kolauttanut aluksen mojavasti
naapurin kylkeen, mutta tekoäly vie paattia kuin kiskoilla! Ja
vielä kunnon sivutuulella!»

Tekoäly. Tuntui jotenkin väärältä, että moottoriveneen auto-
maattiohjausta kutsuttiin tekoälyksi. Toisaalta, jos Leoa olisi
pyydetty määrittelemään älykkyys, olisi hän kai vastannut, että
älykkyyttä on useaa eri laatua. Keinoälystä puhuttaessa kiinnos-
tavia piirteitä olivat kaiketi kyky oppia kokemuksista, mukau-
tua uusiin tilanteisiin ja soveltaa tietoa ongelmanratkaisuun.
Myös päättelyllä, abstraktilla ajattelulla, suunnitelmallisuudella
ja päätöksenteolla oli osuutta asiaan. Mutta tarvittiinko näitä
kykyjä, kun piti ohjata vene onnistuneesti laituriiin? Ehkä.

Varmaa oli kuitenkin, että tyyppi sai enemmän veneitä kau-
paksi jaarittelemalla tekoälystä.

Leo vilkaisu sivusilmällä ikkunasta. Harmaa pilviverho
katosi äkillisesti lentokoneen laskeutuessa sen alapuolelle, ja
ulkona avautui tuttu näkymä kohti Barcelonan pohjoispuolella
sijaitsevia rannikkokylä. Hän ei ollut käynyt täällä kymmeneen
vuoteen. Maisemien myötä myös vanhat muistot alkoivat hiipiä
Leon mieleen.

Samalla matkustamon kaiuttimista kajahti tuttu litania
ohjeistuksia laskeutumisvalmisteluihin. Myös naapuripenkin
myyntireiska ryhtyi pakkaamaan tavaroitaan.

»Toivottavasti matkasi New Yorkiin oli mukava?» hän
kysyi.

»Kävin neuvottelemassa asiakkaan kanssa», Leo selitti.

»Jaa? Millä alalla olet?»

»Olen turvallisuuskonsultti.»

Jykeväleukainen, entiseltä erikoisjoukkojen Rambolta vai-
kuttava mies mittaili Leoa tovin terävällä katseellaan ennen
kuin jatkoi.

»Turvallisuuskonsultti? Ihanko totta.»

Miehen äänensävyistä kuului hienoinen epäusko. Leo oli tottunut siihen. Hän ei ulkoisesti vaikuttanut stereotyyppiseltä turvallisuusalan toimijalta. Pitkä ja hontelo ruumiinrakenne, hieman sekava surffitukka ja pyöreät silmälasit toivat mieleen myöhempien aikojen John Lennonin tai kenties nuoren Steve Jobsin.

»Niin», Leo vastasi, »teen tietoturvaselvityksiä.»

Sanat tuntuivat palauttavan asiat vierustoverin päässä fyysikan lakien mukaiseen järjestykseen, ja hänen olemuksensa rentoutui.

»Tietoturvaa! Tietenkin! Sehän on hienoa. Mekin joudumme kiinnittämään siihen paljon huomiota. Eihän kukaan halua venettään hakkeroitavan! Mitä siitäkin tulisi», mies nauraa hohotti. »Oletko menossa lomalle Barcelonaan?»

»Kyllä. Menen tapaamaan vanhaa kaveria», Leo vastasi.

»Ai! Et ole täällä ensimmäistä kertaa?»

»En», Leo sanoi ja yritti parhaansa mukaan peitellä mehevää haukotusta.

Leo olisi voinut kertoa, että oli aikoinaan asunut kaupungissa viisi vuotta, kirjoittanut psykologian väitöskirjansa Barcelonan yliopistossa, puhuvansa melko sujuvaa katalaania ja jakavansa paikallisten asukkaiden mielipiteen liiallisesta turismista. Mutta lyhyeksi jääneet unet täpötäydessä lentokoneessa eivät lisänneet Leon haluja jutusteluun.

»Mutta olet kotoisin Euroopasta?» venekauppias jatkoi.

»Kyllä.»

»Mistä päin tulet?»

Leo naurahti. Yksinkertainen kysymys, johon hänellä oli ollut koko ikänsä vaikeuksia antaa selvää vastausta. Pian Leon syntymän jälkeen 80-luvun alussa perhe oli muuttanut Helsingistä Leon äidin töiden perässä Tukholmaan. Sieltä matka

oli muutaman vuoden jälkeen jatkunut Mexico Cityyn, jonka liepeillä sijaitsi äidin ruotsalaisen työnantajan puhelinkeskuk-
sia valmistava tehdas. Meksikossa Leo oli viettänyt lapsuutensa,
kunnes hän pian vuosituhaten vaihteen jälkeen oli muuttanut
Suomeen opiskelemaan Helsingin yliopistoon.

Siitäkin oli jo lähemmäs kaksikymmentä vuotta. Helsingistä
matka oli jatkunut ensin Barcelonaan, sitten Lontooseen ja
lopulta Amsterdamiin, jonne hän oli perustanut oman tietoturva-
alan konsulttifirmansa. Ja nyt Leo oli elämässään jälleen
jonkinlaisessa käännekohdassa.

»Olen kotoisin Suomesta», hän vastasi. »Hankin hiljait-
tain asunnon Helsingistä ja olen vähitellen yrittänyt muuttaa
sinne.»

»Sieltä pohjoisesta! Hei, olen kuullut, että siellä veneillään
paljon. Mutta eikö siellä ole hiton kylmä? Ja revontulia taivaalla!
Ne ovat varmasti upeita.»

Leo jatkoi nyökyttelyä, muttei sanonut mitään. Hän ei ollut
koskaan pahemmin veneillyt, saati nähnyt revontulia. Eikä hän
pitänyt itseään erityisenä pohjolan asiantuntijana. Nytkään hän
ei ollut varma, mitä pitäisi ajatella Suomeen muutosta.

Lentokone kaarsi oikealle, ja hetken aikaa ikkunasta näkyi
vain sinisenä hohtava meri, jossa yksinäinen huvijahti erottui
pienenä valkoisena läiskänä. Kun kone palautui vaakatasoon,
ikkunan takana hämöttivät Barcelonan keskustan tutut maamer-
kit: luodin muotoinen Torre Glòries -pilvenpiirtäjä kaupungin
ruutukaavaa rikkovan Diagonal-kadun varrella, ikuisesti kes-
keneräinen Sagrada Familia -katedraali, rannalla kohoavat kaksi
tornitaloa ja niiden vieressä mereen työntyvä Barcelonetau-
punginosa.

Siinä ne taas olivat. Hänen aikaisemman elämänsä puitteet.
Nyt kaikki se aika tuntui kaukaiselta ja vieraalta, enemmän
jonkun toisen henkilön historialta. Kymmenessä vuodessa ehti

tapahtua yhtä jos toista, ja matkalla mies oli ehtinyt muuttua, kasvaa nelikymppiseksi, likimain aikuiseksi.

Kone jatkoi laskeutumistaan kohti El Pratin lentokenttää. Keskusta jäi piiloon Montjuïc-kukkulan taakse. Leo seurasi katseellaan kukkulan laella seisovaa kymmenien metrien korkeista, arkkitehti Santiago Calatravan suunnittelemaa veistoksellista valkoista tornia. Kaikessa komeudessaan torni oli jotain niinkin arkista kuin antennimasto. Sitten sekin katosi näkyvistä.

Oikeastaan häntä vähän hermostutti koko reissu ja se mikä häntä perillä odottaisi. Pari viikkoa aikaisemmin Anton Vaara, Leon ystävä vuosien takaa, oli varoittamatta soittanut ja kutsunut Leon visiitille Katalonian pääkaupunkiin. Leon Barcelonassa viettämien vuosien aikana hän ja Anton olivat olleet tekemisissä lähes päivittäin. Myöhemmin Leo oli pitänyt Antoniin yhteyttä vain harvakseltaan. Mutta syömiseen ja juomiseen painottuva viikonloppu syyskuisessa Barcelonassa oli kuulostanut tervetulleelta vaihtelulta muuttolaatikoista ja töistä muodostuvaan arkeen.

Kokonaan oma lukunsa olisi Sandra. Antonin vaimo. Leon eksä.

VAUHDIKAS TRILLERI TEKOÄLYN JA LÄÄKETEOLLISUUDEN MAAILMASTA.

Turvallisuuskonsultti Leo Tanner matkustaa entiseen kotikaupunkiinsa Barcelonaan genomiikan professorina toimivan ystävänsä Anton Vaaran vieraaksi. Mutta Tannerin saapuessa Vaara on selittämättömästi kadonnut.

Antonin katoamista selvitellessään Tanner sekaantuu menestyneen mobiilipelifirman perustajan murhaan. Pian alkaa näyttää siltä, että vyyhtiin liittyy myös säännöistä piittaamaton pieni lääkevalmistaja, joka on antanut tuotekehityksensä arvaamattoman tekoälyn tehtäväksi.

Katalonialainen kaava on viihdyttävä ja seikkailullinen trilleri, joka pohtii, mistä ihmistä älykkäämmän tekoälyn aiheuttama vaara lopulta kumpuaa.

Antti Ukkonen kirjoittaa tekoälyn, lääkeainetutkimuksen ja nopeaa kasvua hakevan startup-kulttuurin yhteentörmäyksestä vastaansanomattoman vetävästi.

